

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/860/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112214969
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3112214969.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu J. A., bytom J. č. XXX/X, A. E., t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby, Mierové námestie č.1, Ilava, proti žalovanému: J. republika - Ministerstvo spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, Bratislava, o vyplatenie sumy 5.125, eur titulom náhrady škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 29.06.2015, č.k. 14C/144/2012-70, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému k zaplateniu náhrady škody spolu vo výške 5.125,- eur na tom skutkovom základe, že bol od 26.10.2007 vyšetrovaný pre dôvodné podozrenie zo spáchania prečinu krádeže políciou v Liptovskom Mikuláši. V tejto súvislosti bol väzobne stíhaný a na základe rozhodnutia Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši zo dňa 28.10.2007 bol v čase od 26.10.2007 od 02.10 hod. až do 28.02.2008 do 14.52 hod., kedy bol rozhodnutím Okresnej prokuratúry v Liptovskom Mikuláši zo dňa 28.02.2008 prepustený na slobodu. Uznesením č.k. 1Pv 126/08-31 zo dňa 28.02.2008 Okresná prokuratúra v Liptovskom Mikuláši trestné stíhanie pre prečin krádeže zastavila, pretože sa nepreukázalo, že jeho skutky spáchal obvinený žalobca. Toto uznesenie žalobca prevzal dňa 03.03.2008.

Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1 písm. d/, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 8 ods. 5 písm. a/, § 19 ods. 1, 3 zák.č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov ako aj ust. § 101 ods. 1, 2 a § 101 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa uviedol, že právo na náhradu škody za väzbu, ak bolo následne trestné stíhanie zastavené, je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu v zmysle § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Účelom premlčania je pobádať poškodeného, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v stanovených lehotách na príslušných orgánoch a aby tak donekonečna neodďaľoval požiadavku splnenia od povinného subjektu. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch a to aj za cenu straty vynútiteľnosti práva. Premlčaním sa rozumie kvalifikované plynutie času v dôsledku takéhoto nároku možno odvrátiť námietkou a jej použitie má za následok zánik nároku a jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho už premlčané právo nemožno súdnym rozhodnutím priznať.

Premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody za väzbu a rovnako aj v prípade ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka na tom istom skutkovom základe je 3-ročná a plynie od vtedy, ako sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Žalobca sa o vzniku škody a o tom, kto za ňu zodpovedá dozvedel dňa 03.03.2008, kedy mu bolo doručené uznesenie Okresnej prokuratúry v Liptovskom Mikuláši zo dňa 28.2.2008. V tento deň vedel, že trestné stíhanie, kvôli ktorému bol vo väzbe,

je zastavené. Preto už dňom nasledujúcim po doručení uznesenia sa mohol domáhať predbežného prerokovania nároku na náhradu škody za väzbu u žalovaného, resp. náhradu škody žalobou na súde. Od 04.03.2008 mu začala plynúť 3-ročná všeobecná premlčacia doba na uplatnenie nároku, ktorá uplynula dňa 04.03.2011. Vzhľadom k tomu, že žalobca si uplatnil dňa 02.11.2010 nárok na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody u žalovaného, u ktorého bolo rozhodnuté dňa 11.06.2012 a po dobu maximálne 6 mesiacov premlčacia doba neplynula, tak ak by aj súd k lehote 04.03.2011 pripočítal ďalších 6 mesiacov, premlčacia doba by uplynula dňa 04.09.2011. Žaloba o náhradu škody za väzbu bola podaná na súd dňa 06.06.2012 a jej rozšírenie až dňa 18.02.2014, teda po uplynutí zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej doby. Preto súd žalobu zamietol. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania za cestovné na pojednávanie služobným motorovým vozidlom v súlade § 74 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. vo výške 24,- eur.

Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie žalobca, ktorý namietal, že v jeho prípade Dohovor o ľudských právach je v jeho ponímaní viac ako zákon o premlčaní, prípadne o premlčacej dobe. Súd mohol rozhodnúť v jeho prospech pokiaľ by chcel, pretože je tu v zákone možnosť nebrať do úvahy 3-ročnú premlčaciu dobu, avšak súd rozhodol v prospech Ministerstva spravodlivosti. Uviedol, že žiadal zarátať dni do trestu, ktorý vykonáva, pričom mu bolo odpísané, že je potrebné žiadať náhradu škody od Ministerstva spravodlivosti, čo aj urobil. Jeho žiadosti ministerstvo nevyhovelo, pretože už vedeli, že jeho doba je premlčaná. Dokonca mu poradili podať žalobu na súd. Súd dokonca rozhodol aj o tom, že má nahradiť trovy konania ako na výstrahu.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. V zmysle tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva, nároky a zároveň aj brániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u svojho súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka), pričom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania, vzhľadom nato, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Preto pokiaľ vychádzame z konštantnej judikatúry, z ktorej vyplýva, že premlčacia doba práva na náhradu škody, ktoré vzniklo z titulu nezákonného rozhodnutia orgánom činným v trestnom konaní začína plynúť odo dňa oznámenia doručenia zrušujúceho rozhodnutia, bol v celom rozsahu správny a korektný postup súdu prvého stupňa, ktorý návrh z dôvodu vznesenej námietky premlčania ako nedôvodný zamietol. V prejednávanej veci je nepochybné a medzi účastníkmi nesporné, že uznesením OS Liptovský Mikuláš v spojení s uznesením KS v Žiline bol žalobca vzatý do väzby, ktorá začala dňa 26.10.2007 a skončila dňa 28.02.2008 na základe rozhodnutia Okresnej prokuratúry v Liptovskom Mikuláši, ktorou bol prepustený z väzby na slobodu. V konečnom dôsledku však uznesením zo dňa 28.02.2008, č.k. 1Pv 126/2008-31 Okresná prokuratúra v Liptovskom Mikuláši trestné stíhanie voči žalobcovi zastavila, lebo sa nepreukázalo, že skutky spáchal obvinený žalobca, pričom toto uznesenie žalobca prevzal dňa 03.03.2008. Odo dňa 04.03.2008 mu začala plynúť teda 3-ročná lehota na podanie žaloby, nakoľko týmto momentom sa dozvedel, že mu vzniklo právo na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia orgánom činným v trestnom konaní, pričom premlčacia doba bola prerušená po dobu 6 mesiacov, v čase kedy podal žalobca žiadosť na Ministerstvo na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Preto v čase od 02.11.2010 mu premlčacia doba neplynula a keďže odo dňa 04.03.2008 mu začala plynúť 3-ročná všeobecná premlčacia doba, ktorá by uplynula 04.03.2011 a s pripočítaním ďalších 6 mesiacov

by v konečnom dôsledku premlčacia doba uplynula žalobcovi dňa 04.09.2011. Žaloba o náhradu škody na súd bola podaná dňa 06.06.2012 a preto nezostávalo súdu prvého stupňa nič iné len v dôsledku vznesenej námietky premlčania nárok ako nedôvodný zamietnuť. S týmto postupom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a vo zvyšku v náväznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje. Rovnako odvolací nezistil ani pochybenie na strane súdu prvého stupňa, ktorý priznal v spore úspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania, ktorá spočívali v cestovnom služobným motorovým vozidlom na pojednávanie vo výške 24,- eur, pričom súd prvého stupňa správne vychádzal pri rozhodovaní z princípu úspechu odporcu v konaní podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v spore úspešnému žalovanému náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, nakoľko tomuto preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a tento si ani trovy odvolacieho konania neuplatnil.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.